

Γράφει ο **Γιώργος Παυλόπουλος**

Τα ποσοστά τους μπορεί να ανέβηκαν ή να έμειναν περίπου στάσιμα, αλλά πόσες ψήφους έχασαν τα δύο μεγάλα κόμματα των Μνημονίων; Και τι συνέβη με τους κολαούζους τους; Πού πήγαν όλες αυτές οι ψήφοι αφού και η κοινοβουλευτική Αριστερά δεν κέρδισε; Πόσο ανθεκτική και επικίνδυνη αποδείχθηκε η Χρυσή Αυγή;

Οι δημοσκοπήσεις μπορεί να μην λένε σχεδόν ποτέ την αλήθεια, όμως οι αριθμοί των εκλογών είναι απολύτως πραγματικοί και αμείλικτοι. Και η επαναστατική Αριστερά οφείλει να τους μελετά με προσοχή και να βγάζει συμπεράσματα. Έχουμε και λέμε, λοιπόν:

Η κυβέρνηση και το μνημονιακό μπλοκ

Σε σχέση με τις εκλογές της 25ης Ιανουαρίου 2015, στις 20 Σεπτεμβρίου – δηλαδή οκτώ μήνες αργότερα – ψήφισαν 764.000 λιγότεροι. Το αποτέλεσμα ήταν η αποχή να εκτιναχθεί στο υψηλότερο επίπεδο της μεταπολίτευσης, ήτοι στο 43,4% έναντι 36,4% τον Ιανουάριο. Μάλιστα, η αποχή βαίνει διαρκώς αυξανόμενη στα μνημονιακά χρόνια, έχοντας σχεδόν διπλασιαστεί από το 25,9% των εκλογών του 2007.

Αυτό, πρακτικά, σημαίνει ότι **η νέα κυβέρνηση Τσίπρα-Καμμένου, η οποία καλείται να εφαρμόσει το τρίτο και πιο βαρύ μνημόνιο, διαθέτει τη χαμηλότερη εκλογική νομιμοποίηση από το 1990. Κι αυτό διότι έχει ψηφιστεί από μόλις 2.126.300 πολίτες, σε σύνολο σχεδόν 10 εκατομμυρίων εγγεγραμμένων στους καταλόγους – δηλαδή, περίπου από τον ένα στους πέντε.**

Από πού προήλθε κυρίως, όμως, αυτή η αποχή; Μια σύγκριση στις ψήφους των κομμάτων αποδεικνύει ότι τα δύο κόμματα της συγκυβέρνησης είδαν τους «πιστούς» τους στην κάλπη να μειώνονται κατά σχεδόν 420.000 – 320.000 ο ΣΥΡΙΖΑ και 95.000 οι ΑΝ.ΕΛ. Άλλες 190.000 ψήφους έχασε η ΝΔ, ενώ οι απώλειες του «ψηφίζω κάθε συμφωνία» Ποταμιού διαμορφώθηκαν στις 150.000 ψήφους.

Όσον αφορά στο σχήμα ΠΑΣΟΚ-ΔΗΜΑΡ, είναι απάτη ότι δικαιώθηκε και ενισχύθηκε. Διότι μπορεί σε σύγκριση με το άθροισμα των δύο κομμάτων τον Ιανουάριο οι ψήφοι να είναι περισσότερες κατά περίπου 20.000, όμως πρέπει να συνυπολογίσουμε το γεγονός ότι σε αυτές τις εκλογές δεν κατέβηκε ούτε το ΚΙ.ΔΗ.ΣΟ. του Γιωργάκη Παπανδρέου, που είχε πάρει 150.000 ούτε και η «Τελεία» του Γκλέτσου με 110.000. Ακόμη και αν υποθέσουμε ότι οι οπαδοί αυτών των δύο κατευθύνθηκαν προς τη «Δημοκρατική Συμπράταξη» σε αναλογία μόλις ένα προς τέσσερα, αυτό μεταφράζεται σε σχεδόν 65.000 ψήφους. Έτσι, έστω κι αν ο Κουβέλης τράβηξε ορισμένους της ΔΗΜΑΡ προς τον ΣΥΡΙΖΑ, στην πραγματικότητα η Φώφη και ο Λαλιώτης είναι καθαρά ηττημένοι.

Συνολικά, λοιπόν, τα κόμματα που ψήφισαν πρόσφατα στη Βουλή το τρίτο μνημόνιο έχασαν συνολικά περί τις 800.000 ψήφους, σε απόλυτους αριθμούς. Μάλιστα, στην πραγματικότητα μπορούμε εύλογα να ισχυριστούμε ότι οι απώλειες όλων και ειδικά του ΣΥΡΙΖΑ, σε σύγκριση όσους τον ψήφισαν με ελπίδα τον Ιανουάριο, είναι πολύ μεγαλύτερες και απλώς καλύφθηκαν εν μέρει από την εισροή ψήφων από άλλες «δεξαμενές», όπως το ΚΙ.ΔΗ.ΣΟ. και η «Τελεία» ή ακόμη και ο ΛΑ.Ο.Σ. που είχε πάρει 65.000 ψήφους.

Η Χρυσή Αυγή

Παρά τους φόβους και τις προεκλογικές εκτιμήσεις, παρά το ευνοϊκό κοινωνικά περιβάλλον λόγω της προσφυγικής κρίσης, παρά την έλλειψη άλλης αντιμνημονιακής επιλογής στον χώρο της (ακρο)Δεξιάς, η **Χρυσή Αυγή δεν κατάφερε να αναδειχθεί ως ο μεγάλος κερδισμένος αυτής της αναμέτρησης. Μια απλή σύγκριση με τις εκλογές της 25ης Ιανουαρίου δείχνει ότι ναι μεν αύξησε το ποσοστό της (από το 6,28% στο 6,99%), όμως απώλεσε κάπου 9.000 ψήφους πανελλαδικά.**

Μια προσεκτικότερη δε μελέτη των αποτελεσμάτων, ανά περιφέρεια και δήμο, δείχνει ότι κατέγραψε σημαντικές απώλειες στο Λεκανοπέδιο της Αττικής, αλλά και στη Θεσσαλονίκη - δηλαδή στα δύο μεγαλύτερα αστικά συμπλέγματα της χώρας, όπου αντικειμενικά χτυπά και η "καρδιά" των πολιτικών εξελίξεων. Χρωστά δε το γεγονός ότι παρέμεινε σταθερή και στην τρίτη θέση στις επιδόσεις που σημείωσε σε περιοχές που βρίσκονται στο επίκεντρο του προσφυγικού.

Πιο συγκεκριμένα, η Χρυσή Αυγή πήρε 16.700 λιγότερες ψήφους στις 5 περιφέρειες της Αττικής (Α και Β Αθήνας-Πειραιά και Υπόλοιπο), χάνοντας έτσι το 13% της δύναμής της έναντι του Ιανουαρίου, αλλά και 3.500 λιγότερες στην Α και Β Θεσσαλονίκης, που μεταφράζονται σε απώλειες της τάξης του 8,5%. Αντιθέτως, στη Λέσβο εκτινάχθηκε από τις 2.800 στις 4.250 ψήφους (+52%), στα Δωδεκάνησα από τις 5.700 στις 7.200 (+26%), στη Σάμο από 1.400 σε 1.800 (+28,5%), αλλά και στα Χανιά από 3.850 σε 4.850 (+26%).

Ωστόσο, αυτή η εικόνα δεν δικαιολογεί εφησυχασμό. Αφενός, επειδή μετά και την παραδοχή της «πολιτικής ευθύνης» για τη δολοφονία του Παύλου Φύσσα, η νεοναζιστική οργάνωση ενισχύει και βαθαίνει τα ιδεολογικά και εγκληματικά χαρακτηριστικά της. Κι αφετέρου, διότι εξακολουθεί να έχει πολύ μεγαλύτερη διείσδυση στις εργατικές συνοικίες, τους νέους και τους άνεργους σε σύγκριση με τα μεσαία και ανώτερα στρώματα και τις πλούσιες περιοχές.

Για του λόγου το αληθές, η επιρροή της παραμένει υψηλότερη του πανελλαδικού ποσοστού της στο Πέραμα (10,2%), το Κερατσίνι (8%), τη Νίκαια (7,7%), ενώ κινείται γύρω από αυτό στο Περιστερί, το Αιγάλεω, το Ίλιον και τους Άγιους Ανάργυρους - Καματερό. Επίσης - εδώ βάσει των exit rolls - ήρθε πρώτη στους ανέργους με 16,6% (δεύτερη η ΛΑΕ με 15,8%) και τρίτη στις προτιμήσεις των νέων με 11% (έναντι 40% του ΣΥΡΙΖΑ και μόλις 18% της ΝΔ).

Από την άλλη, τα ποσοστά της Χρυσής Αυγής στις πλούσιες συνοικίες είναι πολύ χαμηλότερα του πανελλαδικού μέσου όρου: Αγία Παρασκευή 4,33%, Παπάγου-Χολαργός 4,94%, Παλαιό Φάληρο 4,45%, Λυκόβρυση-Πεύκη 4,43% και Γλυφάδα 5,52%.

Η Αριστερά

Το αποτέλεσμα των εκλογών αποδεικνύει ότι, ειδικά μετά τη σωρευμένη εμπειρία των τελευταίων επτά ετών της κρίσης, οι αγωνιστές και οι Αριστεροί δεν τρώνε πλέον φούμαρα, δεν ξεχνούν, ούτε βεβαίως ζουν για την δευτέρα παρουσία. Γι' αυτό και **το ΚΚΕ, που τώρα υπόσχεται ότι θα είναι η μοναδική φωνή της αντιπολίτευσης στη Βουλή, όχι απλώς δεν άντεξε ή δεν ωφελήθηκε όπως ισχυρίζεται, αλλά είδε τις ψήφους του στην κάλπη να έχουν μειωθεί κατά σχεδόν 40.000.**

Κάτι ανάλογο ισχύει και με την Λαϊκή Ενότητα, που δεν έπεισε ότι αποτελεί κάτι "φρέσκο" και διαφορετικό, που μπορεί να δώσει προοπτική και ελπίδα. **Οι 155.000 ψήφοι που συγκέντρωσε η ΛΑΕ στην πρώτη της εκλογική κάθοδο ασφαλώς δεν είναι αμελητέα ποσότητα και η στράτευσή τους στους αγώνες που έρχονται είναι πολύτιμη. Παρ' όλα αυτά, είναι πολύ λιγότεροι σε σχέση με τις προσδοκίες που είχαν καλλιεργηθεί, με την αναλογία των βουλευτών της προηγούμενης κυβέρνησης που αποχώρησαν, με τις δηλώσεις στήριξης από εκατοντάδες στελέχη του ΣΥΡΙΖΑ από όλη την Ελλάδα.**

Αντιθέτως (εξαιρώντας τον Λεβέντη), **ως μοναδικοί κερδισμένοι σε επίπεδο ψήφων - περίπου**

50.000 συνολικά - εμφανίζονται τα εξωκοινοβουλευτικά κόμματα με αντιμνημονιακή αναφορά και συνεπή, στον ένα ή τον άλλο βαθμό, παρουσία στους αγώνες, είτε αυτοχαρακτηρίζονται ως επαναστατική Αριστερά είτε όχι.

Συγκεκριμένα, η ANΤΑΡΣΥΑ, αν και ξεκίνησε “πληγωμένη” πολιτικά και από χαμηλότερη εκλογική “βάση” (λόγω της αποχώρησης ΑΡΑΝ-ΑΡΑΣ και διάλυσης της ΜΑΡΣ), όχι απλώς κατάφερε να διατηρήσει τις δυνάμεις της αλλά και να τις αυξήσει κατά 5.000 - κάτι που δεν μπορεί να αποδοθεί μόνο ή κυρίως στην επιτυχημένη εκλογική συνεργασία με το ΕΕΚ. Επίσης, το Ε.Π.Α.Μ (δεν είχε κατέβει τον Ιανουάριο), πήρε 41.000 ψήφους, ενώ αύξηση κατέγραψαν η συνεργασία των «μ-λ» (κατά 1.000 ψήφους) και η ΟΚΔΕ (κατά 500).

Φυσικά, παρά το ελπιδοφόρο μήνυμα ότι η αντίσταση παραμένει ζωντανή και ενοχλητική για το σύστημα, δεν χωράει αμφιβολία ότι τα κέρδη αυτού του «στρατοπέδου» είναι μικρά - τόσο σε σύγκριση με τις απώλειες του ΣΥΡΙΖΑ όσο και, κυρίως, με τις ανάγκες της εποχής. Εξάλλου, σε συνδυασμό και με την αποχή-ρεκόρ, είναι σαφές ότι **εκατοντάδες χιλιάδες αριστεροί και αγωνιστές που αισθάνθηκαν αυτή τη φορά προδομένοι από την «πρώτη φορά Αριστερά» κυβέρνηση προτίμησαν να μείνουν σπίτι τους**, καθώς δεν πείστηκαν ότι αξίζει η ψήφος και η στράτευση στον αγώνα για μια άλλη προοπτική (και μάλιστα, όχι αναγκαία αντικαπιταλιστική).

Το συμπέρασμα

Εκλογικά, λοιπόν, η κοινωνία μοιάζει να είναι χωρισμένη στα δύο:

- **Οι μεν, που προσήλθαν στην κάλπη, ψήφισαν συντριπτικά υπέρ των μνημονιακών κομμάτων όχι επειδή τα εμπιστεύονται ή θεωρούν πως ανταποκρίνονται στις ανάγκες τους (αν και αυτό είναι γεγονός ότι ισχύει για ένα τμήμα τους), αλλά επειδή οι περισσότεροι έχουν δεχθεί ότι δεν μπορεί να γίνει αλλιώς για να μείνουμε ζωντανοί και να αναπνέουμε, έστω με το σταγονόμετρο, εντός ευρώ και ΕΕ.**
- **Οι δε, όσοι απείχαν, συγκροτούν μία κοινωνική και πολιτική Βαβέλ, με καμβά την απογοήτευση και την απαξίωση του συστήματος εξουσίας - είτε επιμέρους πλευρών του (π.χ. των εκλογών που “δεν μπορούν να αλλάξουν τίποτα” ή των “πουλημένων μίντια”) είτε στο σύνολό του. Αναμφίβολα, ένα μέρος της αποχής έχει αντιδραστικά χαρακτηριστικά - ειδικά όμως στη συγκεκριμένη εκλογική αναμέτρηση, το τμήμα της “αριστερής αποχής” είναι αναμφίβολα πιο ενισχυμένο.**

Αρκετοί θα σπεύσουν να χαρακτηρίσουν την εικόνα αυτή ως γρίφο, αλλά στην ουσία πρόκειται για μια μεγάλη πρόκληση.

Η τάση της υποταγής μπορεί να μοιάζει κυρίαρχη και καταθλιπτική, τόσο ως ψήφος όσο και ως αποχή, όμως αυτό συμβαίνει επειδή υπάρχει ένα τεράστιο έλλειμμα προοπτικής και ενός “αφηγήματος” που θα δώσει δημιουργική διέξοδο στην οργή και την απογοήτευση, θα συντρίψει την παραίτηση και τον ατομικισμό και θα ανοίξει διάπλατα τον δρόμο του αγώνα, της σύγκρουσης - και, τελικά, της συμμετοχής στις εκλογές με μια αντίστοιχη επιλογή.

Ας έχουμε καλά στο νου μας δε ότι το αφήγημα αυτό δεν μπορεί να γραφτεί με παλιά και σκουριασμένα υλικά, με εκκλήσεις περί κενής περιεχομένου ενότητας ή με μικροκομματικούς ηγεμονισμούς. Δεν μπορεί να γραφτεί ούτε με εκλογικές συνεργασίες χωρίς κοινωνική αντιστοίχιση και μαζικούς αγώνες, ούτε όμως με κινηματικές πρωτοβουλίες που δε θα συνοδεύονται από πολιτική προοπτική σύνθεσης και ανατροπής.

Όσο για τους πρωταγωνιστές, οφείλουν να είναι οι ίδιοι σε όλα τα παραπάνω μέτωπα. Άλλο οργάνωση και

άλλο πολιτικός και οργανωτικός “τεϊλορισμός”...